

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001580

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шашенкова Аліна Олегівна

2. Alina O. Shashenkova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 04-01-2024

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 053.44.23

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.31

Тема дисертації:

1. Соціо-емоційна компетентність як чинник розвитку саморегуляції студентів
2. Social-Emotional Competence as a Factor in the Development of Students Self-Adjustment

Реферат:

1. У роботі представлено досліджені особливості соціо-емоційної компетентності та її значення у розвитку саморегуляції студентів. Визначено наукову новизну та теоретичну значущість, які полягають у тому, що: вперше: – розроблено та верифіковано авторську модель соціо-емоційної компетентності, утворену такими компонентами – соціо-емоційна обізнаність, самоусвідомлення, самокерування, соціо-емоційне усвідомлення, соціальне керування, самоефективність; – розроблено та апробовано опитувальник «Соціо-емоційна компетентність», узгоджений із авторською моделлю конструкту; – теоретично обґрунтовано та емпірично доведено роль соціо-емоційної компетентності в контексті розвитку саморегуляції студентів, а також оптимізації їх копінг-поведінки; – встановлено особливості прояву соціо-емоційної компетентності, різних видів саморегуляції та копінг-поведінки здобувачів вищої освіти в залежності від профілю навчання. розширено уявлення про: – положення про соціо-емоційну компетентність як особливий психологічний

конструкт; – поняття «саморегуляція» як динамічної системи, що інтегрує діяльнісний, вольовий, мотиваційний, емоційний, соціальний аспекти; – уявлення про копінг-поведінку як сукупність когнітивних, емоційних, поведінкових стратегій. уточнено: – сутнісні елементи соціо-емоційної компетентності, її роль та місце в психологічній науці; – структуру стресоподолання, класифікацію копінг-стратегій. дістало подальшого розвитку: – використання психолого-корекційних методів у програмі розвитку соціоемоційної компетентності студентів. Практичне значення роботи полягає: у комплексному вивченні соціоемоційної компетентності, її сутності та структури; у встановленні взаємообумовленості між соціо-емоційною компетентністю, різними видами саморегуляції та копінг-стратегіями; у визначенні особливостей прояву соціоемоційної компетентності, саморегуляції (діяльнісна, вольова, соціо-емоційна, мотиваційна), копінг-системи під час студентського періоду життя, а також в залежності від профілю навчання; у розробці авторського опитувальника «Соціоемоційна компетентність», придатного до використання на вибірках пізнього юнацького віку та більш зрілих вікових категоріях; у розробленні корекційно-розвивальної програми, яка довела свою ефективність на студентській вибірці, підвищивши їх рівень соціо-емоційної компетентності. Основні положення роботи й отримані в дисертаційному дослідженні результати можуть бути застосовані під час фахової підготовки здобувачів вищої освіти та підвищення професійного рівня практичних психологів при викладанні навчальних курсів «Педагогічна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Загальна психологія», «Психологія особистості», «Психологічне консультування», «Соціально-психологічний тренінг» тощо. У результаті теоретичного аналізу було окреслено поняття соціо-емоційної компетентності, яку ми розуміємо як інтегративний конструкт, що охоплює ряд компетенцій комунікативного, соціального, емоційного, регулятивного, нормативного, когнітивного та поведінкового характеру внутрішньоособистісному та міжособистісному рівнях, синергія яких сприяє не лише ефективній взаємодії людини із соціальним оточенням, а й гармонізації внутрішнього світу та саморозвитку. Теоретично обґрунтовано сензитивність студентського періоду життя (пізній юнацький вік) до розвитку соціо-емоційної компетентності, а також взаємообумовленість між соціо-емоційною компетентністю, різними видами саморегуляції та копінг-системою. Розроблена авторська модель соціо-емоційної компетентності, яка включає такі компоненти: соціо-емоційна обізнаність – когнітивний пакет, що охоплює комунікативні, емоційні та соціальні знання, необхідні для соціалізації, комунікації та самопізнання; самоусвідомлення – спроможність особистості взаємодіяти із внутрішнім середовищем, розуміти та чути власне «Я»; самокерування – здатність з максимальною особистою користю контролювати та модифікувати власні емоції та поведінку; соціо-емоційне усвідомлення – міжособистісна грамотність, що проявляється в процесі комунікативної взаємодії, стосується партнерів по комунікації та покликана допомогти особистості орієнтуватися в соціальних та міжособистісних ситуаціях; соціальне керування – вміння ефективно взаємодіяти з іншими людьми та соціальними групами, кінцевою метою якої є особиста самореалізація та соціальна інтеграція. самоефективність – сукупність навичок, характеристик, якостей, установок та здібностей, спрямованих на гармонізацію усіх сфер життя особистості, реалізації та піднесення її природного потенціалу. Визначено, що для студентів характерні середні показники соціоемоційної компетентності, саморегуляції діяльності, соціо-емоційної саморегуляції, мотиваційної саморегуляції, високі значення вольової саморегуляції. Найчастіше вони застосовують копінги «Планування», «Позитивне переформулювання і особистісне зростання», «Активне подолання».

2. The paper presents the characteristics of social-emotional competence that have been studied and their importance in the development of self-regulation in students. The scientific novelty and the theoretical significance of the paper are as follows: For the first time: – The author's model of social-emotional competence, consisting of the following components: social-emotional awareness, self-awareness, self-management, social-emotional consciousness, social management, self-efficacy, is developed and tested; – The 'Social-Emotional Competence' Questionnaire, aligned with the author's construct model, is developed and tested; – The role of social-emotional competence in the context of the development of self-regulation in students and the optimisation of their coping behaviour are theoretically grounded and empirically demonstrated; – The characteristics of the manifestation of social-emotional competence, different types of self-regulation and coping

behaviour of higher education students according to their study profile are identified. The understanding of the following is expanded: – Provisions on the social-emotional competence as a specific psychological construct; – The concept of 'self-regulation' as a dynamic system that integrates activity, volitional, motivational, emotional and social aspects; – The notion of coping behaviour as a set of cognitive, emotional and behavioural strategies. The following is clarified: – Essential elements of social-emotional competence, its role and place in psychological science; – Structure of stress management, classification of coping strategies. The following is developed: – Use of psychological and correctional methods in the social-emotional skills development programme for pupils. The practical significance of the paper is as follows: A comprehensive study of social-emotional competence, its nature and structure; Establishing an interdependence between social-emotional competence, different types of self-regulation and coping strategies; Determining the peculiarities of the manifestation of social-emotional competence, self-regulation (activity, volitional, motivational, social-emotional), coping system during the student period of life, as well as depending on the profile of the study; Development of the author's 'Social-Emotional Competence' Questionnaire, suitable for use with samples of late adolescents and more mature age groups; Development of a correction and development programme that has proven its effectiveness with a sample of students, increasing their level of social-emotional competence. The main provisions of the research and the results obtained in the thesis can be used in the professional training of higher education students and in the professional development of practical psychologists, as well as in the teaching of the following courses: 'Educational Psychology', 'Age Psychology', 'Psychodiagnostics', 'General Psychology', 'Personality Psychology', 'Psychological Counselling', 'Social and Psychological Training', etc. The concept of social-emotional competence is outlined as a result of the theoretical analysis. It is understood as an integrative construct that encompasses a set of competences of a communicative, social, emotional, regulatory, normative, cognitive and behavioural nature at intrapersonal and interpersonal levels. The synergy of these competences contributes not only to the effective interaction of a person with the social environment, but also to the harmonisation of the inner world and to selfdevelopment. The sensitivity of the student period (late adolescence) for the development of social-emotional competence, as well as the interdependence between social-emotional competence, different types of self-regulation and the coping system, are theoretically grounded. The author's own model of social-emotional competence is developed. It includes the following components: Social-emotional awareness is a cognitive package that includes communicative, emotional and social knowledge necessary for socialisation, communication and self-knowledge; Self-awareness is the ability of an individual to interact with their inner environment, to understand and hear themselves; Self-management is the ability to control and modify one's emotions and behaviour for maximum personal benefit; Social-emotional consciousness is an interpersonal skill that manifests itself in the process of communicative interaction, concerns the communicators, and is designed to help a person navigate social and interpersonal situations; Social management is the ability to interact effectively with other people and social groups, with the ultimate goal of personal fulfilment and social integration; Self-efficacy is a set of skills, traits, qualities, attitudes and abilities designed to harmonise all aspects of a person's life and to realise and enhance their natural potential.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шашенкова А. Апробація опитувальника «Соціо-емоційна компетентність». Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди «Психологія». 2023. №1 (68)
- Бойченко А. О., Шукалова О. С., Джаббарова Л.В Дослідження соціоемоційної компетентності та її значення в розвитку особистості студентів. Габітус. 2020. Вип. 18 (2). С.18-22.
- Шашенкова А., Шукалова О. Інтегративна модель соціо-емоційної компетентності. Knowledge, Education, Law, Management. 2022. №2 (46). Р. 158-165.
- Шашенкова А.О, Щербакова О.О. Особливості саморегуляції майбутніх офіцерів на різних курсах навчання. Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія: Психологія. 2023. №2. С. 54-58.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербакова Олена Олександрівна
2. Olena O. Shcherbakova

Кваліфікація: д. психол. н., пров.н.с., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012183

Місцезнаходження: проспект Ювілейний, буд. 52-а, Харків, Харківський р-н., 61153, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шандрук Сергій Костянтинович
2. Serhii K. Shandruk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1544-622X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зарицька Валентина Василівна

2. valentyna V. Zarytska

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9300-8276

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Класичний приватний університет

Код за ЄДРПОУ: 19278502

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 70-б, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузнецов Марат Амірович

2. Marat A. Kuznetsov

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7662-9938

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені

Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фоменко Карина Ігорівна
2. Karyna I. Fomenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2511-6803

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Хомуленко Тамара Борисівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Хомуленко Тамара Борисівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Новолокін Антон Володимирович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна